

Od Redakcji

Szanowni Państwo,

piszę do Was w mroczny listopadowy dzień, kiedy liczba zachorowań na COVID-19 w zastraszającym tempie zbliża się do 30 tysięcy. Mamy czwartą falę. Nieustająco zmagamy się z lękiem naszych pacjentów, naszych bliskich i własnym, powtarzając sobie jak mantrę słowa Wojciecha Młynarskiego, użyte w innym kontekście: „róbmy swoje”. Zatem pracujemy, piszemy, publikujemy i zapraszamy gorąco do lektury kolejnego numeru kwartalnika Psychoterapia.

Rozpoczynamy od artykułu Moniki Romanowskiej i Bartłomieja Dobroczyńskiego na temat procesów nieświadomych w terapii poznawczej Aaron T. Becka — zmarłego 1 listopada 2021 r. w wieku 100 lat. Prezentowana praca stanowi kontynuację artykułu tych samych Autorów, opublikowanego w numerze 2/2021 Psychoterapii. Umysł w ujęciu Becka stanowi kontinuum pomiędzy świadomością i nieświadomością, a procesy nieświadome są traktowane jako adaptacyjne. Autorzy zwracają uwagę na korzyści i słabości płynące z zastosowania teorii Becka w praktyce klinicznej.

Artykuł Beaty Granops przedstawia opis rocznego procesu psychoanalitycznej terapii diady dziecka i matki, doświadczającej przemocy ze strony partnera. Autorka opisuje kolejne etapy terapii; pracę nad traumą matki i dziecka, nad poprawą więzi między dzieckiem a matką, nad projekcjami matki przypisującymi dziecku agresję, brutalność i bezwzględność, której doświadczyła od jego ojca, przeszłymi urazami, doświadczonymi przez matkę w dzieciństwie. Terapia była prowadzona m.in. według modelu psychoterapii z małymi dziećmi doświadczającymi przemocy Alicji Lieberman.

Od 2013 r. w klasyfikacji zaburzeń psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (DSM-V) pojawiło się zaburzenie występujące we wszystkich grupach wiekowych, mające początek w okresie dzieciństwa i polegające na ograniczaniu/unikaniu przyjmowania pokarmów — ARFID (Avoidant Restrictive Food Intake Disorder). W pracy dotyczącej leczenia tego zaburzenia Dorota Maria Sikora opisuje stosowane za granicą oddziaływania terapeutyczne oraz przedstawia protokół leczenia oparty na terapii poznawczo-behawioralnej.

Krzysztof Walczewski w swoim artykule zajmuje się specyfiką leczenia hybrydowego, łączącego kontakt zdalny z tradycyjnym kontaktem „twarzą w twarz” oraz z leczeniem farmakologicznym. Przedstawia wybrane e-maile pacjenta z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej, które obrazują ważną rolę autorefleksji w procesie leczenia. Pacjent opisuje m.in. urok psychozy i cierpienie związane z nią oraz trud w przybliżaniu się do rzeczywistości. Jego zgodę na publikowanie bardzo osobistych treści wyrażają słowa: „Niech Pan się uczy na mnie i opisuje mój przypadek szeroko w medycznej literaturze ku potomności, ku nauczaniu przyszłych psychiatrów i psychologów, że nie każdy schizofrenik wymaga zalekowania, a przede wszystkim — zrozumienia genezy jego psychozy”.

W obecnym numerze rozpoczynamy serię artykułów, w których współcześni psychoterapeuci (psychiatrzy i psychologowie) dokonują interpretacji bohaterów dzieł Szekspira. Pomysłodawcą serii jest Szymon Chrzastowski, który pisze we wprowadzeniu: „chciałbym

zastanowić się, jakie pytania stawiają współcześni polscy (to ważne: polscy!) psychoterapeuci bohaterom sztuk Szekspira i jakie problemy mogą rozwiązać, odwołując się do jego twórczości”. Aktualna rzeczywistość z istniejącymi zagrożeniami płynącymi m.in. z pandemii COVID-19 jest tłem do szukania znaczeń wyborów i zachowań głównych postaci. Zapraszamy do zapoznania się z refleksjami dotyczącymi Hamleta autorstwa Macieja Pileckiego i Szymona Chrzóstowskiego. W kolejnych numerach będą prezentowane rozważania na temat bohaterów „Poskromienia złościcy”, „Snu nocy letniej” i „Burzy”. Rola Hamleta odegrana przez przedwcześnie zmarłego rosyjskiego aktora Władimira Wysockiego przeszła do historii jako zawołany bunt przeciwko totalitaryzmowi państwa sowieckiego i przejaw konfliktu rozdartego wewnętrznie i nieustannie zastraszonego obywatela tego kraju. Maciej Pilecki w analizie Hamleta uwzględnił m.in. konflikt edypalny, konflikt lojalności, dylematy moralne, problem władzy, podkreślając wielość znaczeń i interpretacji bohatera. Autor nie daje gotowych odpowiedzi czy jednoznacznych interpretacji, natomiast stawia wiele pytań, zachęcając Czytelników do refleksji.

Ci z Państwa, którzy uczestniczyli w tegorocznej trójkonferencji już o tym wiedzą, ale dla wiedzy innych osób chcę przekazać informację o przyznanych nagrodach:

- Dr Cezary Żechowski został uhonorowany przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego nagrodą im. Stefana Ledera za wkład w utworzenie i prowadzenie Oddziału Dziennego Rehabilitacji Psychiatrycznej dla Dzieci i Młodzieży w Szpitalu Wolskim w Warszawie,
- Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego przyznała dwie nagrody im. Andrzeja Wiśniewskiego: Zofii Milskiej-Wrzosińskiej za publikację „Psychoterapia dziś” oraz Szymonowi Chrzóstowskiemu za publikację „Narracyjna terapia więzi”.

Laureatom serdecznie gratulujemy!

Na koniec jeszcze jedna ważna informacja. Ministerstwo Edukacji i Nauki przyznało niedawno 40 punktów za publikacje naukowe w kwartalniku Psychoterapia. Zapraszamy zatem do twórczej pracy nad artykułami i przysyłania ich do naszej Redakcji.

Małgorzata Wolska